

Комунальний заклад Львівської обласної ради
"Бродівський фаховий педагогічний коледж імені Маркіяна Шашкевича"
(повне найменування вищого навчального закладу)

Циклова комісія соціальних дисциплін.
(назва циклової комісії)

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ
«ГЕОГРАФІЯ»

для абітурієнтів, які вступають на денну форму навчання

на основі повної загальної середньої освіти

для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «фаховий молодший бакалавр»

за спеціальністю 013 Початкова освіта та 014.10 Середня освіта (Трудове навчання і технології)

Броди 2021

Програма вступного випробування з географії

(назва навчальної дисципліни)

Розробники: Данилюк Руслан Петрович, спеціаліст першої категорії

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму розглянуто на засіданні циклової комісії

соціальних дисциплін .

Протокол від "19" 03 2021 року № 4

Голова циклової комісії _____ Косовський С. В. .

(підпис) (прізвище та ініціали)

_____, 20 __ рік

_____, 20 __ рік

1. ВСТУП

Програму вступного екзамену з географії розроблено на основі чинної програми з географії для 6-9 класів закладів загальної середньої освіти (основна школа) та програми з географії, рівня стандарту для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти (старша школа), затверджених Наказом Міністерства освіти і науки України від 26.06.2018 № 696.

У запропонованій програмі стисло наведено зміст розділів шкільної програми, де вказано основний понятійний апарат, перелік знань та вмінь, яким повинен володіти абітурієнт. Обсяг знань географічних закономірностей і термінів, географічної номенклатури визначається в межах діючої програми та чинних підручників. Також наводиться перелік основних питань, які виносяться на вступне випробування. Цей перелік дасть можливість абітурієнту систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу при підготовці до вступного екзамену з географії.

Мета: *вивити рівень знань абітурієнтів з загальної географії, географії материків та океанів, Україна у світі: природа, населення, Україна і світове господарство, соціально-економічної географії світу.*

Завдання:

- перевірити відповідність знань та умінь вступників програмним вимогам;
- виявити рівень навчальних досягнень абітурієнтів;
- оцінити ступінь підготовленості випускників загальноосвітніх навчальних закладів до подальшого навчання у закладі фахової передвищої освіти.

Програма вступного випробування включає всі розділи програмних курсів з географії відповідно стандартного та академічного рівнів.

2. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Інтегровані вимоги до знань і вмінь з навчальної дисципліни «Географія»:
Абітурієнт повинен **ЗНАТИ**:

- варіанти соціально - економічної типології регіонів, країн світу, форми правління;
- географічні назви об'єктів;
- світові природні ресурси, ресурсозабезпеченість;
- взаємодію суспільства та природи на сучасному етапі;
- особливості розміщення населення на Землі;
- цілісне уявлення про географічні явища-процеси.

Абітурієнт повинен **ВМІТИ**:

- дати оцінку політико-економічному положенню будь якої країни;
- аналізувати фактичний матеріал;
- узагальнювати конкретний економіко-географічний матеріал;
- вільно оперувати матеріалом, мати чітку картографічну орієнтацію;
- виконувати завдання пошукового характеру;
- вільно та творчо володіти знаннями

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

«Загальна географія»

Географія як система наук. Об'єкт дослідження географічної науки. Поняття «геосистема». Рівні геосистем. Джерела географічних знань. Методи географічних досліджень. Пізнавальна та конструктивна роль географії.

Зображення земної поверхні на малюнку, плані, карті, глобусі, аерофотознімку та космічному знімку. Поняття «план місцевості», «географічна карта», «топографічна карта».

Види масштабу. Способи вимірювання відстаней на географічних картах.

Класифікація карт. Топографічна карта: проекція, розграфлення. Прямокутна (кілометрова) сітка.

Географічні і прямокутні координати. Основні умовні позначення топографічних карт для зображення об'єктів місцевості та рельєфу.

Геоїд. Показники руху Землі навколо своєї осі. Добова ритміка в географічній оболонці. Основні види часу. Визначення місцевого та поясного часу, перехід від місцевого часу до поясного.

Внутрішня будова Землі. Поняття «земна кора», «літосфера», «літосферна плита», «тектонічні структури», «платформа», «плита», «складчаста область». Будова та типи земної кори, гірські породи й мінерали, що її складають. Корисні копалини, їх класифікація за походженням.

Рухи літосферних плит. Землетруси. Вулканізм і вулкани, гейзери. Сейсмічні пояси Землі.

Будова атмосфери, властивості повітря в тропосфері. Сонячна радіація, її розподіл в атмосфері й на земній поверхні. Теплові пояси та їх межі (тропіки і полярні кола). Температура земної поверхні та повітря. Добовий і річний хід температури повітря, причини його коливання.

Поняття «гідросфера» та її основні складові. Запаси води на Землі. Світовий океан та його частини: океани, моря, затоки, протоки. Острови в океані. Вплив процесів у літосфері на природу океанів. Роль Океану у формуванні гірських порід і рельєфу узбережжя.

Поняття «біосфера», її межі. Складові біосфери, особливості їх поширення на земній кулі. Рослинність суходолу і океану. Тваринний світ суходолу і океану. Природні чинники формування ареалів поширення рослин і тварин. Закономірності поширення живих організмів на суходолі і в океанах. Біологічні ресурси.

«Географія материків та океанів»

Особливості фізико-географічного положення океанів. Історичні відомості про освоєння та дослідження різних частин Світового океану. Походження океанічних западин унаслідок руху літосферних плит. Геологічна будова та рельєф дна океанів. Характерні риси клімату.

Географічне положення Африки. Дослідження материка. Тектонічна будова, рельєф, корисні копалини. Загальні риси клімату. Кліматичні пояси і типи клімату. Води суходолу: головні річкові системи, озера, басейни підземних вод. Використання водних ресурсів.

Природні зони, закономірності їх розміщення.

Своєрідність географічного положення Австралії. Історія відкриття і дослідження. Тектонічна будова, рельєф, корисні копалини. Загальні особливості клімату. Кліматичні пояси та типи клімату Австралії; Води суходолу. Своєрідність і унікальність органічного світу материка. Природні зони; Зміна природи материка людиною. Найвідоміші об'єкти Австралії, віднесені до Світової природної спадщини ЮНЕСКО.

Географічне положення Північної Америки. Історія відкриття материка. Тектонічні структури, рельєф, корисні копалини. Загальні риси клімату. Кліматичні пояси і типи клімату. Води суходолу. Основні річкові системи. Найбільші озера, їх походження. Особливості розміщення природних зон. Висотна поясність у горах. Зміни природи материка людиною. Сучасні екологічні проблеми. Найвідоміші об'єкти, віднесені до Світової природної спадщини ЮНЕСКО.

Географічне положення Євразії. Поділ материка на дві частин світу. Тектонічна будова. Рельєф. Корисні копалини. Загальні риси клімату. Кліматичні пояси і типи клімату.

«Україна на карті світу»

Формування території, розміри, кордони, адміністративно-територіальний поділ. Географічне положення (фізико-, економіко-, політико-географічне) України. Розташування території України стосовно годинних поясів.

Форми земної поверхні на території України. Простягання низовин, височин, гір, річкових долин. Карта України «Фізична поверхня». Основні тектонічні структури. Карта України «Тектонічна будова». Зв'язок рельєфу з тектонічними структурами. Геологічна будова. Неотектонічні рухи. Вплив геологічної будови та тектоніки на діяльність людини.

Формування рельєфу. Внутрішні та зовнішні рельєфотвірні чинники і процеси. Типи рельєфу за походженням. Рельєф і діяльність людини.

Господарська оцінка рельєфу. Чинники виникнення несприятливих геологічних і геоморфологічних процесів та шляхи запобігання їм. Корисні копалини, їх класифікація за використанням, закономірності: поширення на території України. Паливні корисні копалини. Діючі та перспективні басейни й райони видобування, вугілля, нафти, природного газу, торфу. Рудні та нерудні корисні копалини: басейни, райони залягання та видобування. Мінеральні води та грязі. Проблеми раціонального використання мінеральних ресурсів.

Кліматотвірні чинники: сонячна енергія, циркуляція атмосфери, підстильна поверхня, їх взаємодія. Розподіл сонячної енергії на території України. Повітряні маси, що впливають на територію України.

Загальні гідрологічні особливості території України. Поверхневі води. Річки. Основні річкові басейни та системи. Вплив рельєфу на річки. Характер, течії. Падіння, похил річки. Вплив клімату на формування річкової системи.

Живлення і режим річок, густина річкової мережі. Річковий стік, витрати води.

Умови ґрунтоутворення, структура ґрунту, ґрунтові горизонти, родючість. Основні типи ґрунтів, закономірності їх поширення в Україні. Дослідження В. Докучаєва. Карта ґрунтів. Ґрунтові ресурси України.

Різноманітність рослинності. Закономірності поширення рослинного покриву в Україні. Рослинні угруповання. Різноманітність тваринного світу. Закономірності поширення тваринного світу в Україні. Червона та Зелена книги України.

Районування природних ландшафтів, їх відображення на картах. Карта «Ландшафти України». Антропогенні ландшафти. Рівнинні ландшафти, їх різноманітність. Природні зони України: мішаних лісів і широколистих лісів, лісостепова, степова. Використання та охорона рівнинних ландшафтів. Гірські ландшафти Українських Карпат і Кримських гір.

Кількість та динаміка населення в світі та Україні. Природні, соціальні, економічні та екологічні чинники та просторові особливості природного руху населення у світі, в Україні. Демографічний перехід, його фази. Статеві-вікова, шлюбно-сімейна структура населення світу й України. Тривалість життя населення. Демографічне старіння населення. Характеристика демографічної ситуації в країнах за статеві-віковими пірамідами. Особливості демографічної політики у країнах з різним типом відтворення.

Густина населення. Територіальні відмінності густоти населення в світі й Україні. Міські і сільські населені пункти, критерії їх розмежування в Україні та країнах світу. Класифікація міст за кількістю населення та функціями. Міське і сільське населення. Урбанізація, причини, що її зумовлюють.

Етноси. Найпоширеніші мовні сім'ї. Однонаціональні та багатонаціональні країни. Національний склад населення України: особливості та регіональні

відмінності. Національні меншини та етнічні групи, основні райони їх розселення. Релігія як явище культури. Світові релігії.

Трудові ресурси. Кількість і якість трудових ресурсів. Економічно активне населення. Зайнятість населення. Проблеми зайнятості населення.

«Україна і світове господарство»

Національна економіка. Поняття «економічний розвиток» та його показники: валовий внутрішній продукт (ВВП), структура ВВП, індекс людського розвитку (ІЛР). Секторальна модель економіки країни. Форми суспільної організації виробництва. Чинники розміщення виробництва.

Світове господарство (світова економіка), світовий ринок. Поняття «спеціалізація території», «міжнародний поділ праці». Типи економічних систем. Типізація країн світу за рівнем економічного розвитку, місце України в ній.

Сільське та лісове господарство, їх значення в сучасному світі. Складники сільського господарства: Природні (земельні та агрокліматичні ресурси) та соціально-економічні чинники розвитку й розміщення аграрного виробництва. Землезабезпеченість.

Сільське господарство світу. Географія основних зернових і технічних культур та виробництва продукції тваринництва.

Показники ресурсозабезпеченості країн мінеральними ресурсами. Видобування вугілля, нафти і природного газу. Основні закономірності розміщення родовищ вугілля, нафти, природного газу. Найбільші в світі басейни й країни за видобутком кам'яного вугілля, нафти й природного газу. Основні й перспективні райони видобування кам'яного вугілля, нафти, природного газу в Україні. Шляхи покриття дефіциту палива в Україні.

Значення електроенергетики. Типи електростанцій. Паливно-енергетичний баланс. Електроенергетика світу. Найбільші країни-виробники та країни-споживачі електроенергії в світі. Відмінності в структурі виробництва електроенергії на електростанціях різних типів у країнах світу.

Значення металургійного виробництва в господарстві. Сучасні технології виробництва чавуну, сталі. Комбінування в чорній металургії. Сучасні чинники розміщення підприємств чорної металургії. Кольорова металургія. Найбільші країни-виробники та країни-споживачі кольорових металів у світі.

Значення та особливості технологій хімічного виробництва. Чинники розміщення основних виробництв хімічних речовин і хімічної продукції, фармацевтичної продукції, гумових і пластмасових виробів. Хімічне виробництво в Україні.

Роль машинобудування в сучасному світі. Різноманітність підприємств та чинники їх розміщення. Спеціалізація та кооперування у машинобудуванні. Машинобудування світу. Взаємозв'язок між рівнем економічного розвитку, регіону, країни і рівнем розвитку машинобудування.

Особливості виробничого процесу та чинники розміщення підприємств, що виробляють тканини різних видів, одяг, шкіряно-взуттєву продукцію. Найбільші на світовому ринку країни-виробники та країни-експортери тканини, одягу та взуття. Чинники та центри розміщення текстильного, швейного, шкіряного, взуттєвого виробництва в Україні. Народні промисли в Україні.

Транспорт, його роль у національній економіці та формуванні світового господарства. Види транспорту, їхні переваги й недоліки. Транспорт світу. Країни, що вирізняються високим рівнем розвитку мережі залізниць й автомобільних шляхів.

Туризм як складник національної економіки, його види. Чинники розвитку туризму в регіоні, країні. Туристична інфраструктура. Міжнародний туризм. Основні туристичні регіони світу. Країни світу з найбільшою кількістю об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО. Туризм в Україні. Особливості природних рекреаційних ресурсів.

Торгівля як вид послуг, її форми, показники. Світовий ринок товарів і послуг. Основні напрями зовнішньоторговельних зв'язків. Світова організація торгівлі. Регіональні зони вільної торгівлі (NAFTA, ASEAN).

Торгівля в Україні: структура експорту й імпорту товарів та послуг; чинники концентрації роздрібної торгівлі в населених пунктах, регіонах. Фінансові послуги. Світові центри банківсько-фінансової діяльності. Вплив глобалізації на розміщення фінансових установ.

Регіони та країни

Європа. Азія. Америка. Океанія. Африка.

(економіко-географічна характеристика країн за типовим планом).

Особливості - економіко-географічного положення регіону, склад. Сучасна політична карта регіону: форми державного правління і територіального устрою країн, типи країн за рівнем економічного розвитку. Інтеграційні процеси. Міжнародні організації в регіоні. Природні умови і ресурси регіону.

Населення регіону: демографічні процеси, природний та механічний рух, демографічна політика, структура населення, урбанізація, субурбанізація, рурбанізація, джентрифікація; Світові міста в регіоні, міські агломерації, мегаполіси. Особливості економіки країн регіону.

Німеччина. Франція. Велика Британія. Італія. Польща. Білорусь. Росія. Японія. Китай. Індія. Австралія. Сполучені Штати Америки. Канада. Бразилія. Єгипет. Південна Африка (ПАР).

Економіко-географічна характеристика країн за типовим планом: місце країни у світі та регіоні; основні чинники, що визначають місце, країни у міжнародному поділі праці (МГПП);

система розселення; особливості, сучасного розвитку країни, секторальна структура економіки; домінуючі складники третинного сектору; промислові

виробництва, що визначають міжнародну спеціалізацію країни; особливості аграрного сектору;

характерні риси просторової організації господарства; зовнішні економічні зв'язки, зв'язки з Україною.

Глобальні проблеми людства. Сталий розвиток.

Поняття про глобальні проблеми людства, причини їх виникнення. Проблема війни і миру. Проблема тероризму. Екологічна проблема. Сировинна й енергетична проблеми. Демографічна й продовольча проблеми. Проблема подолання відсталості країн, що розвиваються. Взаємозв'язок глобальних проблем. Роль світової громадськості та міжнародних організацій у їх розв'язуванні. Сталий розвиток — стратегія людства на XXI століття.

4. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ.

1. Дайте визначення об'єкта та предмета вивчення географії. Яке місце географічних дисциплін в системі наук.
2. Назвіть методи географічних досліджень. Охарактеризуйте сучасні географічні дослідження та їх значення.
3. Опишіть найвизначніші географічні відкриття та видатних мандрівників.
4. Охарактеризуйте форму та розміри Землі. Види руху Землі, їх наслідки.
5. Назвіть особливості та відмінності зображення земної поверхні на глобусі, космічних знімках, картах, аерознімках, планах.
6. Охарактеризуйте масштаб та його види.
7. Опишіть план місцевості, його основні ознаки.
8. Дати визначення, що таке географічні карти та їх елементи. Класифікація карт за масштабом, змістом та просторовим охопленням. Практичне значення карт.
9. Градусна сітка на глобусі й географічній карті.
10. Охарактеризуйте внутрішню будову Землі. Опишіть будову літосфери, її властивості.
11. Опишіть внутрішні процеси зумовлюють зміни в земній корі та на поверхні земної кулі.
12. Опишіть рухи земної кори. Землетруси. Вулканізм і вулкани, гейзери. Назвіть сейсмічні пояси Землі.
13. Назвіть зовнішні процеси, які зумовлюють зміну земної поверхні.

14. Охарактеризуйте процеси вивітрювання, робота вітру, текучих і підземних вод, льодовиків.
15. Дайте характеристику мінералам, гірським породам. Дайте визначення поняття корисні копалини та їх значення у житті та діяльності людини.
16. Опишіть основні форми рельєфу суходолу.
17. Охарактеризуйте рельєф дна Світового океану.
18. Опишіть будову атмосфери, властивості повітря в тропосфері.
19. Добовий і річний хід температури повітря, причини його коливання.
20. Атмосферний тиск: причини і наслідки його змін в тропосфері. Вимірювання атмосферного тиску.
21. Вітер: причини виникнення, напрямки, сила, швидкість, їх визначення сучасними приладами й візуально.
22. Вода в атмосфері: випаровування, вологість повітря та її зміни. Хмари і туман, відмінності в їх утворенні. Атмосферні опади та їх утворення. Розподіл опадів на поверхні земної кулі.
23. Погода, її елементи, мінливість.
24. Клімат та основні кліматотвірні чинники. Карта кліматичних поясів.
25. Загальна кількість води на Землі, її розподіл між частинами гідросфери.
26. Світовий океан та рух води в ньому.
27. Охарактеризуйте води суходолу – поверхневі і підземні.
28. Дайте визначення поняття «річка», назвіть її частини, поділ річок за живленням, водним режимом. Назвіть найдовші, найбільші за площею басейни й найповноводніші річки світу.
29. Охарактеризуйте озера, їх різноманітність за площею, походженням, солоністю. Найбільші і найглибші озера земної кулі.
30. Підземні води, умови їх утворення і залягання в земній корі. Термальні і мінеральні води.
31. Особливості використання Світового океану та вод суходолу у господарській діяльності людини.
32. Охарактеризуйте складові біосфери, особливості їх поширення на земній кулі.
33. Дайте визначення поняттю «Географічна оболонка Землі», проаналізуйте її межі та властивості.
34. Охарактеризуйте фізико-географічне положення, геологічну, тектонічну будову, історію дослідження та освоєння Африки.

35. Охарактеризуйте фізико-географічне положення, геологічну, тектонічну будову, історію дослідження та освоєння Південної Америки.
36. Охарактеризуйте фізико-географічне положення, геологічну, тектонічну будову, історію дослідження та освоєння Північної Америки.
37. Охарактеризуйте фізико-географічне положення, геологічну, тектонічну будову, історію дослідження та освоєння Австралії.
38. Охарактеризуйте фізико-географічне положення, геологічну, тектонічну будову, історію дослідження та освоєння Антарктиди.
39. Охарактеризуйте фізико-географічне положення, геологічну, тектонічну будову, історію дослідження та освоєння Євразії.
40. Дайте фізико-географічну характеристику Тихого Океану (положення, рельєф дна, кліматичні особливості, основні острови).
41. Дайте фізико-географічну характеристику Атлантичного Океану (положення, рельєф дна, кліматичні особливості, основні острови).
42. Дайте фізико-географічну характеристику Індійського Океану (положення, рельєф дна, кліматичні особливості, основні острови).
43. Дайте фізико-географічну характеристику Північно-Льодовитого Океану (положення, рельєф дна, кліматичні особливості, основні острови).
44. Охарактеризуйте використання природних багатств материків та океанів
45. Назвіть основні екологічні проблеми материків та океанів.
46. Охарактеризуйте географічний простір України.
47. Охарактеризуйте рельєф, тектонічну та геологічну будова, мінеральні ресурси України.
48. Дайте характеристику клімату і кліматичним ресурсам України.
49. Охарактеризуйте водні ресурси України.
50. Охарактеризуйте ґрунти, рослинний, тваринний світ України.
51. Дайте характеристику ландшафтів України.
52. Особливості використання природно-ресурсного потенціалу України.
53. Охарактеризуйте особливості населення, розселення та демографічні процеси на території України.
54. Проаналізуйте первинний сектор економіки України.
55. Проаналізуйте вторинний сектор економіки України.
56. Проаналізуйте третинний сектор економіки України.

57. Назвіть глобальні виклики людства, причини їх виникнення.
58. Охарактеризуйте форми суспільної організації виробництва та чинники розміщення виробництва.
59. Опишіть зміст понять «спеціалізація території» та «міжнародний поділ праці».
60. Охарактеризуйте проблеми зайнятості населення України.
61. Охарактеризуйте національний склад населення України.
62. Опишіть природні, соціальні, економічні та екологічні чинники та просторові особливості природного руху населення в Україні.
63. Опишіть особливості демографічної політики у країнах з різним типом відтворення.
64. Охарактеризуйте фактори, що впливають на тривалість життя населення.
65. Охарактеризуйте процес демографічного старіння населення України.
66. Опишіть класифікацію міст за кількістю населення та функціями.
67. Охарактеризуйте поняття урбанізації та причини, що її зумовлюють.
68. Охарактеризуйте основні світові релігії.
69. Опишіть типізацію країн світу за рівнем економічного розвитку, місце України в ній.
70. Опишіть природні (земельні та агрокліматичні ресурси) та соціально-економічні чинники розвитку й розміщення аграрного виробництва.
71. Опишіть географію основних зернових і технічних культур в світі.
72. Опишіть найбільші в світі басейни й країни за видобутком кам'яного вугілля, нафти й природного газу.
73. Основні й перспективні райони видобування кам'яного вугілля, нафти, природного газу в Україні.
74. Запропонуйте шляхи покриття дефіциту палива в Україні.
75. Опишіть сучасні чинники розміщення підприємств чорної та кольорової металургії.
76. Опишіть роль машинобудування в сучасному світі.
77. Охарактеризуйте народні промисли в Україні.
78. Опишіть види транспорту, їхні переваги й недоліки.
79. Опишіть чинники розвитку туризму в Україні.
80. Торгівля в Україні: структура експорту й імпорту товарів та послуг.

81. Опишіть світові центри банківсько-фінансової діяльності вплив глобалізації на розміщення фінансових установ.
82. Економіко-географічна характеристика ФРН за типовим планом.
83. Економіко-географічна характеристика Франції за типовим планом.
84. Економіко-географічна характеристика Італії за типовим планом.
85. Економіко-географічна характеристика Великої Британії за типовим планом.
86. Економіко-географічна характеристика Польщі за типовим планом.
87. Економіко-географічна характеристика Японії за типовим планом.
88. Економіко-географічна характеристика КНР за типовим планом.
89. Економіко-географічна характеристика Індії за типовим планом.
90. Економіко-географічна характеристика США за типовим планом.
91. Економіко-географічна характеристика Канади за типовим планом.
92. Економіко-географічна характеристика Бразилії за типовим планом.
93. Економіко-географічна характеристика ПАР за типовим планом.
94. Охарактеризуйте проблеми війни і миру.
95. Охарактеризуйте демографічну й продовольчу проблеми людства.
96. Опишіть роль світової громадськості та міжнародних організацій у розв'язуванні.

5. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

Голова ПК _____

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №

1. Дайте визначення об'єкта та предмета вивчення географії. Яке місце географічних дисциплін в системі наук.
2. Особливості використання Світового океану та вод суходолу у господарській діяльності людини.
3. Охарактеризуйте поняття урбанізації та причини, що її зумовлюють.

Голова ЕК _____

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ

При оцінюванні рівня навчальних досягнень з географії враховується:

- правильність і науковість викладення матеріалу, повноту розкриття понять і закономірностей, точність уживання географічної та картографічної термінології;

- ступінь самостійності відповіді;

- логічність, доказовість у викладенні матеріалу;

- ступінь сформованості інтелектуальних, загальноосвітніх, специфічних умінь (робота з картографічними, статистичними та іншими додатковими матеріалами).

Рівні навчальних досягнень

Бали

Критерії оцінювання знань, умінь і навичок

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання знань, умінь і навичок
I. Початковий	1	Абітурієнт розрізняє окремі географічні явища чи об'єкти (гори і рівнини, суша і океан, село і місто, галузь і т. д.) та з допомогою викладача знаходить їх на карті
	2	Абітурієнт намагається відтворити окремі факти, наводить елементарні приклади географічних об'єктів і їх окремі ознаки
	3	Абітурієнт відтворює окремі факти, фрагментарно характеризує окремі ознаки географічних об'єктів; відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
II. Середній	4	Абітурієнт відтворює незначну частину навчального матеріалу, дає визначення окремих географічних понять, дає неповну характеристику загальних ознак біологічних об'єктів; у відповідях може допускати помилки.
	5	Абітурієнт відтворює основний зміст навчального матеріалу, відповідаючи на запитання; характеризує загальні ознаки географічних об'єктів; дає визначення окремих географічних понять; наводить приклади, що ґрунтуються на матеріалі підручника; у відповідях може допускати помилки.

	6	Абітурієнт самостійно, але неповно відтворює навчальний матеріал, частково дотримується логіки його викладу; дає більшість визначень в межах теми, відтворює значну частину вивченого матеріалу у відповідності з його викладом у підручнику. На середньому рівні володіє географічною номенклатурою та картою
Ш. Достатній	7	Абітурієнт має достатні географічні знання й застосовує їх для вирішення стандартних ситуацій. Має цілісне уявлення про природні та суспільні явища, уміє вести спостереження за навколишнім середовищем; достатньо володіє картографічним матеріалом
	8	Абітурієнт засвоїв основні уявлення, поняття й категорії географічної науки про Землю та господарську діяльність людини. Застосовує здобуті знання на практиці, використовуючи прийоми аналізу статистичних даних про господарство і населення, показує їх зміну в часі. Уміє наводити приклади взаємодії людини і природи; знає обов'язкову географічну номенклатуру
	9	Абітурієнт на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, може застосовувати його для виконання практичних робіт; має чіткі уявлення про компоненти природи та просторову організацію господарства; пояснює причинно-наслідкові зв'язки у природі й господарстві; майже безпомилково працює з картографічним матеріалом
IV. Високий	10	Абітурієнт усвідомлює сучасну географічну картину світу, здійснює оцінку певних процесів та явищ, передбачених навчальною програмою; пояснює прикладне значення географічних знань, дає розгорнуту відповідь, відбирає необхідні знання; вільно застосовує більшість географічних понять і може їх класифікувати; добре володіє матеріалом
	11	Абітурієнт має глибокі знання про об'єкт вивчення, застосовує наукову термінологію, аргументує свої твердження й висновки, уміє працювати з рекомендованими викладачем джерелами географічної інформації; на високому рівні аналізує та використовує картографічну інформацію

	12	Абітурієнт виявляє міцні й глибокі знання з географії; вільно відповідає на ускладнені запитання, з використанням міжпредметних зв'язків; самостійно характеризує географічні явища і процеси, виявляє особисту позицію щодо них; уміє виокремити проблему і визначити шляхи її розв'язання.
--	----	--

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко В.М., Міхелі С.В. Географія: Підруч. для 6 кл. – Харків: «Сиция», 2014. – 256 с.
2. Гілберт Т.Г., Паламарчук Л.Б. Географія: Підруч. для 6 кл. – К.: «Грамота», 2014. – 240 с.
3. Пестушко В.Ю., Уварова Г.Ш. Географія: Підруч. для 6 кл. – К.: «Генеза», 2014. – 256 с.
4. Гілецький Й.Р., Чабан Р.Д., Сеньків М.І. Географія: Підруч. для 7 кл. – Тернопіль: «Навчальна книга - Богдан», 2015. – 304 с.
5. Бойко В.М., Міхелі С.В. Географія: Підруч. для 7 кл. – Харків: «Сиция», 2016. – 288 с.
6. Масляк П.О., Капіруліна С.Л. Географія: Підруч. для 7 кл. – Кам янець-Подільський: «Аксиома», 2015. – 412 с.
7. Топузова О.М., Надтока О.Ф., Назаренко Т.Г., Вішнікіна Л.П. та ін. Географія: Підруч. для 7 кл. – К.: «Картографія», 2015. – 326 с.
8. Пестушко В.Ю., Уварова Г.Ш. Географія: Підруч. для 7 кл. – К.: «Генеза», 2015. – 272 с.
9. Топузова О.М., Надтока О.Ф., Покась Л.А. Географія: Підруч. для 8 кл. – К.: «Оріон», 2016. – 224 с.
10. Гілберт Т.Г., Паламарчук Л.Б. Географія: Підруч. для 8 кл. – К.: «Грамота», 2016. – 272 с.
11. Пестушко В.Ю., Уварова Г.Ш. Фізична Географія України: Підруч. для 8 кл. – К.: «Генеза», 2008. – 288 с.
12. Пестушко В.Ю., Уварова Г.Ш. Географія материків і океанів. Підручник 7 кл. - К.: «Генеза», 2007.
13. Пестушко В.Ю., Уварова Г.Ш. Географія. Підр. 9 кл. - К.: «Генеза», 2009. – 288 с.
14. Надтока О.Ф., Топузов О.М. Географія. Підр. 9 кл. - Львів «Світ знань», 2009. – 223 с.
15. Атлас 6 клас. Загальна географія. – К.: Картографія, 2009.

16. Атлас 7 клас. Географія материків та океанів. – К.: Картографія, 2014.
17. Атлас 9 клас. Економічна і соціальна географія України. – К.: Картографія, 2014.
18. Атлас 8 клас. Фізична географія України. – К.: Картографія, 2014.
19. Географія світового господарства (з основами економіки): навч. посіб./ [За ред. Я. Б. Олійника, І.Г. Смирнова]. – К.: Знання, 2015. – 640 с.
20. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія: підруч./ [Гольцов А.Г.]. – К.: ЦУЛ, 2016. – 416 с.
21. Дахно І.І. Економічна географія зарубіжних країн: навч. Посіб.- К.: ЦУЛ, 2016. - 320 с.
22. Бойко В. М., Брайчевський Ю. С., Яценко Б. П. «Географія» підручник для 10 класу загальноосвітн. навч. закл. / Бойко В. М., Брайчевський Ю. С., Яценко Б. П. – К.; Ірпінь: ТОВ Видавництво «Перун», 2018 – 256 с.
23. Кобернік С., Коваленко Р. Надтока О. ЗНО 2021 Географія. Комплексне видання + типові тестові завдання /КОМПЛЕКТ/ : Літера, 2020 – 480 с.